

Fransız Dahiliye
Nazırı intihar ettiSebepler hakkında
açılan dava mı?

— İkinci sayfa —

KURUN

20-2 nci Yıl • Sayı 6776-716 • PERŞEMBE 19 İkinci teşrin 1936

Filistin bugün Şar-
kın meselesi olduFilistin müftüsü-
nün bir beyanati

(Yazısı 2 inci sayfa)

Sancak Türkleri Ana Vatana
Bağlılıklarını KutluyorlarSancaktaki Türklerin
mukadderatı tehlikedeArazî vergileri yüzünden Türkle-
rin elinden çıkan topraklar
Ermenilere geçmektedir

Suriye intihabatının Iskenderun sancağı bölgesine ait olan neticesi şimdiden anlaşmıştır: Halkın yüzde doksanı reye iştirak etmemiş ve ancak yüzde ondan ibaret bir azlık sandık başına gitmiştir. İntihabata iştirak eden bu yüzde on da bir kısım Ermenilerle Araplardan ibarettir. İki yüz elli binden fazla büyük Türk kütlesi, Aleviler de beraber olduğu halde, süngülü jandarmaların tazyikine rağmen rey vermekte ısrar etmiştir.

İntihabatın bu neticesi Sancak Türklerinin mukadderatını zorla Suriye Birliğine katmak ve o birlik içinde bu Türk kütlesini eritmek ve yoketmek isteyenleri intihaba getirme gerektir.

Esasen Iskenderun ve Antakya halindeki hususi damgası altında teşkilatında, her gün biraz daha ziyade tehlike uğurlarına doğru sürükleniyordu. Bundan dolayı halk ardi arası kesilmez surette şikâyet edip duruyordu. Bu defa millî varlıklarını muhafaza edebilmek için Suriye intihabatına iştirak etmek istemiyenlere karşı reva görülen merhametsizce tazyikler ve zulümler ise zavallı Sancak Türkleri aleyhinde ne büyük bir tehlike hazırlandığını pek açık göstermiştir.

ASIM US

(Sonu Sa. 2 Sü. 4)

Rey vermiyenleri
rey verdi
gösteriyorlar

Kırıkhan, 18 (Hususi) — Sancak intihabatında Hacılar nahiyesi merkezi kısmen, Küreçiköyünün yarısı, Narlı Höyük tamamen, Arabalı Uşağı köylerinin hepsinin nüfus kâğıtları alınarak intihaba iştirak etmiş gibi gösterilmişlerdir. Hakikatte bu köyler halkı intihaba iştirak etmemişlerdir. Kızıllar köyünün üçte biri, Kırıkhan ermenileri mahallî hükümetin Selim Memduh isminde birisi vasıtasıyla yaptırdığı tazyik neticesinde intihabata istemiyerek iştirak etmişlerdir.

rekât ailesinin kendisinden maadasi intihabata iştirak etmemiştir.

Alman İktisat Nazırının
beyanati"Atatürk Türkiye'yi yüksek bir
istikbale namzet yapan şahsiyettir,"Nazır bugün Tahra-
na hareket ediyor

Ankara, 18 (Telefonla) — Cumhurbaşkanı Atatürk, bugün saat 18 de, nezdlerinde Hariciye Vekili Doktor Tevfik Rüştü Aras ve İktisat Vekili Celâl Bayar bulunduğu halde Alman İktisat Nazırı Doktor Schachtı kabul buyurmuşlardır. (Sonu: Sa. 2 Sü. 5)

Günlerin peşinden:

En güzel ve en
çirkin

Bir dostum sordu:
— İstanbulun en güzel yeri neresidir?

— Sarayburnu..
Diye cevap verdim, bu defa:
— En çirkin yeri neresidir?..
dedi. Buna da şöylece mukabelede bulundum:

— Sarayburnu..
Muhatabım aynı yerin nasıl hem en güzel, hem en çirkin olabileceğini anlamayınca izahat verdim:

— Sarayburnu İstanbulun en güzel yeri olduğu için vaktile buraya bir saray yapılmış. Şimdi park olan yerler de bu sarayın bahçesidir. Sarayburnundan Sirkeciye doğru bakılacak olursa buradaki eski binalar, karışık depolar da İstanbulun bu en güzel köşesi ne en çirkin bir manzara vermektedir. Onun için Sarayburnu şehrin hem en güzel, hem en çirkin bir yeri sayılabilir.

Hasan Kumçayı

Almanya ile
Japonya
Sovyetlere karşı mı
anlaşmışlar?

Sovyetlerle Almanya münasebetlerinin kesilmek ihtimali var

Berlin, 18 (A.A.) — Havas ajansından:

Bazı siyasi mahafil, yakında Almanya ile Japonya'nın müşterek bir mühim beyanname negredecıklarine dair ortalığa bir sayfa çıkarılmıştır.

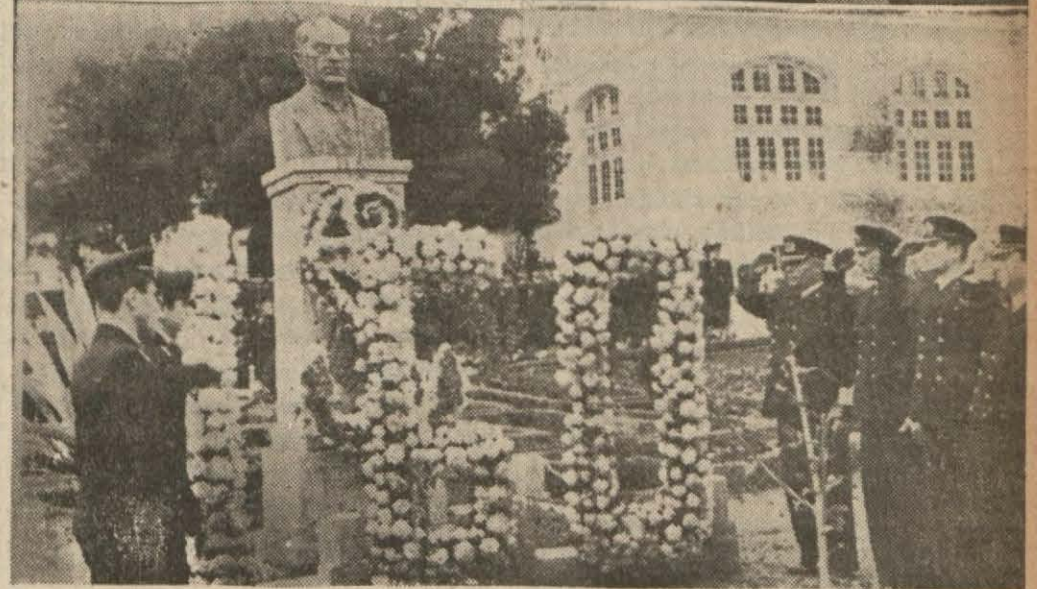
Moskova, 18 (A.A.) — 16 Teşrinisaniide, Sovyetler Birliğinin Tokyo bü-

yük elçisi Yurenev ile yaptığı mülahakat esnasında, Japonya dış işleri bakanı B. Arita, Sovyetler Birliği aleyhine müteveccih herhangi bir anlaşma yapılmış olmadığını bildirmiş, fakat, ismini söylemediği bir üçüncü devlet ile, komünizm ile mücadele bah-

(Sonu: Sa. 2 Sü. 1)

"BOMBARDIMANDA
REKOR!,"

(Yazıları 2 inci sayfa)

Dün yapılan merasimde mektep kumandanı mitkünü söylüyor. Sağ tarafında mektebin en eski mezunu Hamit Naci. (altta) mektebin bahçesindeki âbideye konulan çelenkler

Deniz okulu'nun 161inci yılı dün kutlandı

Mektebin en eski
mezunlarının bulunduğu
tören çok parlak oldu

(Yazısı 6 inci Sayfa)

Avusturya Hariciye Nazırı
Berline gitti

Viyana, 18 (A.A.) — Dış bakanı, B. Şmit yanında büyük elçi Von Papen ve diğer şahsiyetler olduğu halde bu akşam Berline hareket etmiştir.

Bugün
YOL ARKADAŞLARI
Yazan Bekir Sıtkı
(Dördüncü sayfa okuyunuz)IRAKLI PRENSES
Kocasından AyrılıyorEski otel kapıcısı karısına
sormadan yaptığı bir mukave-
lelenin cezasını mı çekecek?

Prensese Haralambi nikâh merasiminden sonra kiliseden çıkarılarken

Sonu. Sa. 2 Sü. 4)

Bundan altı yedi ay evvel Irak prensesi Essa'nın bir rum kapıcı ile evlenmesi her tarafta büyük bir akis uyandırmıştı.

Tebdili hava için Rodos'a giden prenses, oradaki otelin kapıcısı Anastasyos Haralambi ile tanışıp Atinada evlendikten sonra beraber Mısra gidiyorlar. Fakat, bu izdivaca muvafakat etmiyen Irak kral ailesi prensesi red ediyor. O zaman prenses ailesinin servetinden mahrum kalıyor ve Mısra'da, evvelden yanında bulunan parasile, orta bir ha-

SON HABERLER

Elişleri ve Küçük Sanatlar sergisinde Mükâfat kazananlar

Ankara, 18 (Telefonla) — Elişleri ve Küçük sanatlar sergisi Jüri heyeti bugün evvelce mükâfata müstahak olarak intihap ettiği 40 namzet arasında kur'a ile isim ve adresleri yazılı dokuz kişiye aşağıdaki mükâfatların verilmesi kararlaştırılmıştır.

Kunduracı İsmail Kemal (İstanbul) Atatürk mükâfata, iki bin lira, Saran (İstanbul) hükümet mükâfata: Bin beş yüz lira, Zehra Kum (Ankara) Ankara mükâfata: Bin lira, Müzeyyen Örer (İstanbul), İhsan (Ankara), Cevat Örnek (Ankara), İhsan Özbaylar (Erzurum), Beyoğlu Kız Akşam Ertik okulu (İstanbul), Halil usta (İstanbul) 250 şer lira.

Almanya ile Japonya

(Ustyamı 1 incide)

sinde bir blok vücuda getirmek için müzakereler cereyan etmekte bulunduğunu da kabul eylemiştir.

Bununla beraber aynı salâhiyetler menbalardan aldığı malûmata istinaden Tass ajansı şurasını bildirir ki üçüncü bir devletle yapılmakta olduğu B. Arita tarafından da kabul edilmiş bulunan müzakerelere Almanya ile başlanmış ve bir anlaşma parafı edilmiştir. Neşredilecek olan bu anlaşmada yalnız komünizme karşı mücadele mevzuu bahis ise de, hakikatte anlaşma, gizli bir Alman - Japon anlaşmasına paravana teşkil eylemektedir. Bu gizli Alman - Japon anlaşması iki devletten birinin üçüncü bir devletle harbe girmesi takdirinde Almanya ile Japonya'nın birlikte ha-

Londra, 18 (A.A.) — Alman - Japon itilâfından bahseden Times gazetesi diyor ki:

Japonya, dostlarını ve düşmanlarını istediği yerde, istediği gibi ve istediği zaman intihap edebilir. Fakat bu defa yapmış olduğu intihap, gerek kendi menfaatini ve gerek dünyanın menfaati namına, çok mühim bir saatte yapılmış olmakla kalmamıştır. Bu intihabın pek fena yapılmış olduğunu söylemekten kendimizi alamıyoruz. Bu itilâfın ahkâmı, Japonya'nın hareket serbestliğini biraz kaybetmiş olduğunu göstermektedir. Bu itilâfına me, Tokyo ile Moskova arasındaki gerginliği âzamî hadde çıkaracak mahiyettedir. Buna mukabil Japonya'ya hiç bir taviz de temin eylememektedir. Şu halde bir zamanlar çok ziyade arzuya şayan olduğu söylenilmiş olan İngiliz-Japon mukareneti için müzirdir.

Moskova, 18 (A.A.) — Reuter muhabir bildiriyor: Dün dış işleri Halk komiseri Litvinof Almanya büyük elçisine tevkif edilmiş olan Almanların askerî ve iktisadî casuslukla, Ruslar arasında faşist yazılar tevziinden ve tedhişçilik hareketlerinden suçlu bulduklarını bildirmiştir. Litvinofun ilâve ettiğine göre tevkif edilen Almanların ekserisi şimdiden itirafatta bulunmuşlardır.

Alman büyük elçisi başka memleketlerde nazi gurupları bulunduğunu fakat Savyetler Birliğinde hiç bir nazi gurupu olmadığını cevap olarak bildirmiştir.

Litvinof buna cevap olarak Alman faşistlerinin Savyetler Birliğine karşı olan noktaî nazarlarını bildiğini ve bu vaziyette Sovyetler Birliği için ne gibi esbattan dolayı bir istisna yapıldığını anlaşılabileceğini pek güç olduğunu bildirmiştir.

SOVYET - ALMAN MÜNASEBETLERİ KESİLİYOR MU?

Berlin, 18 (A.A.) — Bazı mahafilde deveran eden sayılara göre, Almanya ile Sovyetler Birliği arasındaki diplomatik münasebetlerin yakında kesilmesi ihtimali vardır. Mamafih Berlindeki Sovyet mahafilî, bu sayılara hiç bir ehemmiyet atfetmemektedirler.

"BOMBARDIMANDA REKOR!"

Harp Madrit'in göbeğinde... Şehre yangın çıkarıcı bombalar yağıyor.. İtalya ile Almanya Franko hükümetini resmen tanıdı

Madrid, 18 (A.A.) — Asilerin yangın çıkarıcı obüslerle yapmış oldukları bombardıman dolayısıyla bir çok varoşlar alevler içindedir. Bu bombardıman şimdiye kadar yapılanların en şiddetlisi olmuştur. Asilerin yangın çıkarmış olan bombaları şehrin bir çok yerlerinde patlamıştır. Telefon miktarı 300, yaralıların miktarı da 700 dür. Hasarat mühimdir.

HARP MADRIDİN GÖBEĞİNDE Paris, 18 (A.A.) — Havasın aldığı haberlere göre, Madridin bombardımanı, dün bir rekor teşkil edecek şiddeti bulmuştur.

Asiler dün yirmi ton bomba atıklarını bildirmiştir. Bir taraftan üniversite mahallesinde bütün şiddetle muharebe devam etmekte iken diğer taraftan da Madridin merkez kısmı tam bir harp sahnesi manzarası göstermektedir.

Hükümetçiler Valansiyadan gelecek kuvvetlerin doğu cenubundan hücum ederek şehri kurtaracağını ümit etmektedirler.

İTALYA İLE ALMANYA FRANKO HÜKÜMETİNİ TANIDI

Roma, 18 (A.A.) — İtalya hükümetinin Franko hükümetini tanıdığı resmen tebliğ edilmiştir.

Berlin, 18 (A.A.) — Almanya hükümetinin Franko hükümetini resmen tanımağa karar verdiği resmen bildirildi.

FAŞİST LİDERİNİN OĞLU İDAM EDİLDİ

Alikante, 18 (A.A.) — İspanyol fa-

şistlerinin şefi Primo de Riveranın oğlu, halk mahkemesi tarafından ölüme mahkûm edilmiştir.

BİR SOVYET GEMİSİ ASİERİN ELNDE

Moskova, 18 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor:

Gazeteler Floraia Piatiletka adlı Sovyet gemisi kaptanının yolladığı radyo telgrafını neşretmektedirler. Kaptanın verdiği malûmata göre spanyol asileri bu gemiyi ve Petrovski adlı diğer bir Sovyet gemisini açık denizde durdurmuşlardır. Her iki gemi evvelâ Comarinasa sonra da Jettole götürülmüştür.

Atatürk'le Belçika Kralı arasında

Ankara, 18 (A.A.) — Belçika kralının isim gününün yıl dönümü münasebetile Atatürk tarafından çekilen tebrik telgrafı ile gelen cevabın sureti aşağıdadır:

Majeste üçüncü Leopold, Belçika kralı

Majestelerinin isim gününün yıl dönümü münasebetile, samimî tebriklerimin ve şahısları ve memleketlerinin refahı için beslediğim en iyi temennilerin kabulünü rica ederim.

K. ATATÜRK

Ekselans K. Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti

Nazik ihtimamlarından dolayı ek selanlarına teşekkür ederim.

LEOPOLD

Fransız Dahiliye Nazırı intihar etti

intihara sebep hakkında açılan son dava mı?..

Lille, 18 (A.A.) — Dahiliye nazırı M. Riger Salangro, dün gece odasındaki bütün havagazı musluklarını açık bırakarak intihar etmiştir. Kendisi 47 yaşında idi.

Kardeşi gazetecilere beyanatta bulunarak müntehirin karışım ölümünden dolayı çok müteessir olduğunu ve bu teessürünün son günlerde ailesi efradından bir çoğunun ölmesiyle büsbütün artmış bulunduğunu söylemiştir.

Bunun üzerine M. Salangro'nu sıhhati bozulmuş, ve geçenlerde sağ cenah gazetelerinden birinin kendisini harpte firar etmiş olmakla itham etmesi üzerine büsbütün bitkin bir hale

gelmiştir. Bundan bir kaç hafta evvel eski muhariplerden mürekkep hususî bir Jüri, müntehirin masuniyetini ilân etmiş ve meb'usan meclisi kendisine 63 rey'e karşı 421 reyile itimat beyan etmiştir.

Bir müddet sonra M. Roger Salangro'nun Almanyada harp esiri iken bir Alman askerî mahkemesi tarafından bir dökümhanede çalışmak istemediğinden dolayı mahkûm edilmiş olduğu meydana çıkmıştır.

M. Blum ile M. Daladier, bu sabah Lille'e hareket etmişlerdir. Cenaze merasimi cumartesi günü yapılacaktır.

Filistin müftüsünün beyanati

"Filistin bugün Şarkın meselesi olmuştur,"

Filistinde Arapları İngilizlere karşı ayaklandıranların başında bulunan müftü Alhuseynî, İngilizce Sunday Dispatch gazetesine beyanatta bulunmuş ve arapların dertlerine İngiltere kulak vermezse Filistin, başka devletlere ya naşacağına ihsas etmiştir.

Müftü beyanatta şöyle demiştir: "Millî bir mevcudiyete sahip olmak hakkımıza ihanet eden doğrudan doğruya İngilteredir. Milletler Cemiyeti iflâs etmiştir. O teşekkülle herhangi bir muameleye girişmemiz bir şey ifade etmez.

— İngiltere hükümetinin gönderdiği tahkik komisyonuna karşı boykot yapıyoruz. Bununla ve son defa yaptığımız grevle ne kazandı?

— Ne mi kazandı? Kazandığımız şey bugün elle tutulabilecek kadar meydandadır. Bütün şarktaki arap milletlerinin tesanüdünü kazandı. Şimdi Filistin mevzû bir mesele olmaktan çıkmıştır. Filistin, bütün şarkın kaynayan bir meselesi olmuştur. Irak, Suudi Arabistan, Maveraıy Erdün, Yemen ve hattâ Mısır Filistinle ve Filistin müşkülâtının halli ile hayatî surette alakadardır.

"Filistin araplarının İtalyadan yahut Almanyadan para aldıkları rivayetleri yanlışdır. Fakat eğer İngiltere pek haklı olan taleplerimize kulak vermezse, zulusunda değilse, diğer devletlere derdimizi anlatabiliriz. Onlar bizim ne yapabileceğimizi biliyorlar ve bize yardım edeceklerdir..."

Sancaktaki Türkler

(Ustyamı 1 incide)

Üç yüz bin kişiye yakın Türkün kadınları ve erkekleri, gençleri ve ihtiyarları hep birden bir kaç günlük zahirelerini alarak evlerine kapanmaları, bu suretle, yurtlarını Suriye Birliğine zorla sokmak teşebbüsünü protesto etmeleri sebepsiz değildir. Zira geçen on üç yıl içinde bütün bu insanlar medeniyet âlemini nefretten titretecek derecede maddî ve manevî işken celer görmüştür. Franklen Buyyon muahedesi İskenderun ve Antakyada resmî dili Türkçe olarak kabul ettiği halde ilk mekteplerde bile dersler Arapçaya çevrilmiştir. Mahkemelerde halk hiç bilmedikleri Arapça ile muhakeme edilmiştir ve edilmektedir. Vergiler insafsızca artırılmıştır. Meselâ umumî harp içinde iki yüz elli lira veren araziden bugün beş yüz elli, altı yüz lira alınmaktadır. Bazı kim-seler tarlalarından aldıkları bütün hasılatile vergi borçlarını kapatamamaktadır. Bu suretle bütün sancak Türkleri sahibi oldukları araziye kaybetmektedir. Türklerin elinden çıkan topraklar hep Ermenilere geçmektedir.

Geçen bu on üç yıllık tecrübe şimdi bu havalide verilerek istenilen yeni idaredeki tehlikenin şeklini ve ehemmiyetini gösterdiği içindir ki hemen bütün Sancak seknesi her türlü tazyiklere göğüs gererek intihabata iştirak etmemişlerdir. Böyle bir vaziyet karşısında Türkiye Türklerinin kayıtsız kalmalarına imkân var mıdır? Fransaya verilen ve bugün, yarın negredilecek olan cevabî notamızın metni okununca bu alâkanın mahiyeti daha iyi anlaşılır.

ASIM US

Iraklı Prens

(Ustyamı 1 incide)

yat yaşamağa başlıyor.

Prens, bu küçük "aşk yuvasında," mes'uttur. Fakat, Anastasyos hakkında, prensesle, Irak kral ailesinin damadı olmak düşüncesile evlenmişti. Halbuki, onunla evlendikten sonra prenses prenseslikten çıktı.

Prens, bilâkis, masallardaki gibi, kendini "çobanla evlenen kral kızı," sayarak mes'uttu. Halbuki, Anastasyos, aynı masal hayalile, "kral kızile evlenen çoban," olmağı düşünmüştü. Fakat bu hayalde bir saraya gitmek vardı ki, rüyanın o tarafı hakikat olmamıştı...

Bu yüzden, çok geçmeden araların da geçimsizlik başladı.

Fakat, bu aralık Anastasyos Haralambi kendisine daha güzel bir hayat temin etmek fırsatını da düşünüp buldu:

Başından geçen bu peri masalını bir film olarak çevirmek...

Bu fikrini Mısır'daki bir film acenteliğine anlattı; ve derhal Amerika ile görüşmeğe başladı.

Amerikadaki sinema kumpanyası filmi çevirmeği kabul etmiştir. Fakat bir şartla: Bu filmde, tıpkı hakikatte olduğu gibi, prensesle Anastasyosun rol almaları lâzım.

Anastasyos bunu, karısına sormadan kabul ediyor ve mukaveleyi imzalıyor.

Fakat, eve gelip meseleyi anlatınca prenses hiddetleniyor ve film çevirmeğe razı olmadığını kat'î bir lisanla söylüyor.

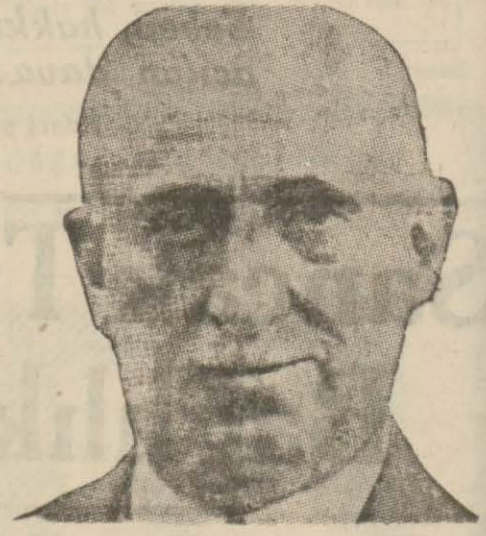
İşte, aralarında asıl büyük kavga o zaman başlıyor ve bunun neticesi olarak da ayrılıyorlar.

Şimdi Kahire mahkemesi prenses Essa ile Anastasyos Haralambi hakkında boşanma kararı vermek üzere-dir.

Bu, prenses için ne kadar fena ise Anastasyos için o kadar iyi bir netice teşkil ediyor: Biri sarayı kaybettikten sonra aşk saadetini de kaybetmiş bulunuyor. Diğeri ise bu macera ile, otel kapıcılığından artistliğe yükselmis oluyor.

Mahkeme, kararını verir vermez ayrılmak üzere şimdiden bavullarını hazırlamış olan Anastasyos, Hollivutta az zaman zarfında büyük bir artist olacağı da muhakkaktır.

Yunanistanın eski Başvekili Papa Anastasyo

Papa Anastasyo

Atina, 18 (Hususi) — Başvekil general Metaksas Papanastasyunun vefatını haber alır almaz ailesine taziyette bulunmuştur. Müteveffaya vazife başında ölen başvekillere yapılan merasim yapılacak ve cenaze masrafı hükümet tarafından verilecektir.

* * *

Ölen Papanastasyo 60 yaşında idi. Atina üniversitesinin hukuk kısmını bitirdikten sonra Almanyada ikmalî tahsil etmiştir.

Almanyadan döndükten sonra siyasi hayata atılmış ve 1910 da ilk defa meb'us seçilmiştir. 1917 de Venizelos kabinesinde münakalat vekili olmuş, 1922 de Yunanistanda cumuriyetin ilânı için neşrettiği bir beyanname vesilesile mahkûm edilerek hapsedilmiş ve askerî ihtilâl hükümeti tarafından tahliye edilmiştir.

Papanastasyo bundan sonra liberal partiden ayrılarak çiftçi ve işçi partisi ismile yeni bir parti kurmuş ve 1924 martında başvekil olarak getirilerek Yunanistanda krallığı lâğvedip cumuriyet ilân ettirmiştir.

Papanastasyo Balkan ittifakı fikrinin çok hararetili bir taraftarı idi. Balkan konferanslarında Yunanistanı temsil eden heyetin daima riyasetinde bulunmuş ve bu hizmetle İstanbulda ve Rikada büyük toplantılar Balkan konferanslarında yapılmıştır.

Alman iktisat Nazırı

(Ustarağı 1 noide)

Doktor Schacht, Atatürk tarafından kabulünden sonra gazetecilere verdiği beyanatta şöyle demiştir:

"Şu dakikada o büyük ve harikulâde şahsiyetin tesiri altındayım. O, yalnız Çanakkale zaferini kazanan adam değil, aynı zamanda bugünkü Türkiyeyi, maddî ve manevî bugünkü varlıklarile iktisat ve kültür bakımından yaratmış olan ve Türkiyeyi yepyeni bir büyük devlet olarak yüksek bir istikbale namzet yapan şahsiyettir.

İstanbulda bizim Alman bankalarının direktörleriyle görüşürken bana dediler ki:

Bugün Türkiyede kurulmuş olan büyük banka müesseseleri, bankacılık bakımından ve bilhassa o kadar büyük bir presizyon ile çalışmaktadır. lar ki, bir çok Avrupa bankaları bunların kendilerine örnek olarak kabul edebilirler.

Böyle bir şeye eskiden ihtimal bile verilmezdi.

Bu seyahatim bazı Türk ricâlinin, bilhassa Merkez Bankası müdürü B. Salâhatinin Berlinde bize yaptığı ziyarete bir mukabele manasını taşımaktadır. Nezaretimin iki yüksek memurunu, lüzumlu görülecek bazı müzakereleri idare için, beraberimde getirdim. Müzakerelerde bazı meseleler İktisat Vekâletininin alakadardaireleri ve Merkez Bankası ile dostluk ruhu dairesinde görüşülerek bir tesviye tarzına bağlanmış bulunacaktır."

NAZIR TAHRANA GIDIYOR

Alman İktisat Nazırı, yarın sabah saat sekizde tayyare ile Tahrana gitmek üzere şehrimizden ayrılacaktır.

Doktor Schacht, Adanada kısa bir müddet tevakkuf edecek ve oradan Halep ve Bağdat yolile Tahrana gidecektir.

San'at âleminde

BEETHOVEN GECESİ

Istanbul Konservatuvarı kış konserlerine pek güzel bir başlangıçla başladı

Şehir halkının san'at ihtiyacı ve iştiyakına her yıl daha fazla bir gayretle cevap vermeye çalışan İstanbul Konservatuvarı, bu sene de aylık muntazam konserler tertip etmiştir. Bu konserlerin birincisi evvelki gece Beyoğlunda Fransız tiyatrosunda verilmiştir.

Istanbul konservatuvarı bir taraftan talebe yetiştirmek suretile musiki hayatımıza hizmet ederken bir yandan da muallim ve talebenin birlikte çalışmasıyla vücuda gelen orkestra, san'at zevkini yaymak ve musiki ihtiyacını tatmin etmek hususunda faydalı oluyor.

Evvelki gecelik ilk konserle başlayan sezon, Fransız tiyatrosunun ne parterde, ne localarda, ne de paradide iğne atacak yer kalmıyacak şekilde tıklım tıklım dolmuş olmasına göre büyük bir rağbet ve alaka içinde açılmış sayılmalıdır. Şehrimizin yerli, ecnebi kadın, erkek bir çok tanınmış çehreleri dinleyiciler arasında göze çarpıyordu; bizce sevinilmesi ve ehemmiyetle tebarüz ettirilmesi lâzım gelen bir nokta da dinleyicilerin büyük bir kısmını gençlerin teşkil etmekte olmasıdır, böylece musiki zevki yüksek yeni bir neslin yetiştiği görülmektedir.

Tıklım tıklım dolu salon karşısında konser vermek san'atkarlar için de zevkli olacak ki sahneyi baştanbaşa dolduran ve önlere kadar taşan kalabalık orkestrayı teşkil edenler konserin sonuna kadar yorgunluklarını belli etmeden, büyük bir sevk ve istekle çaldılar.

Orkestrayı muallim Seyfettin Asal idare ediyordu; şef orkestr kürsüsünde güzel fraklı, endamı, kibar ve san'atkarane jestlerle gözleri okşayan üstat, ismi etrafında gezdirdiği takdir halesi hatırlanmca daha konser başlamadan önce konserin muvaffakiyeti hakkında dinleyicilere emniyet veriyordu. Müzisyenlere tahsis edilmişti. Doğumunun altmış altı ve ölümünün altmış dokuz yıl geçmiş olan büyük Alman dehası, dünyamın her tarafında her zaman olduğu gibi bu akşam da Türkiye'de ve bir kere daha taziz edilecekti.

Egmont (uvertür) büyük bir ahenkle, hâkimane ve bariz bir teknik mükemmeliyeti ile çaldı; programın ikinci numarasını Re major keman konseri teşkil ediyordu. Yarım saat süren, koca salonda bir küçük çık bile olmadan dinlenen bu konserde solist Liko Anan'ın dinleyicilere pek hisli ve heyecanlı dakikalar yaşatan ve hayranlık uyandıran yüksek san'atını alkışlamak fırsatını kazandığımız için bahtiyarız. Orkestra da zaman zaman solistin kehanetini ustalıkla besliyordu.

Programın üçüncü numarası olan Beethoven'in ilk dehası, raksan ve lâtif Türk marşı dinlenildikten sonra birinci kısım bitmiş oldu.

Antrakta loca arkalarında, sigara dumanında, koridorlarda birbirleriyle karşılaşan tanıdık dinleyicilerin türkçe, Fransızca ve Almanca mükâlemelerinde büyük ilgi yerli takdir ve tahassüs cümleleri alıyordu.

İkinci kısımda yalnız symphonie No. 9 de minor vardı. Beethoven'in ilk dehası konserde çalınmış olan ve (Geceden önceki gece) esas fikri etrafında vücut bulmuş olan beşinci senfonisi bütün müzisyenlerin bilgilerine göre orkestra eserleri arasında en güzellerinden, en harikulâde olanlarından biridir. Birinci parçada hiç edeleme bilmiyen korkunç bir müzikal hüsnün hırçnılık, feryat ve taşkınlıkla başlayan baslar kuvvetle ifade ediliyor.

İkinci parçada ümitlerle dolu ilk mehtap çello ve viyolalar başlıyor; tahta üzerindeki hüznü bir melodi ile takip eden üçüncü melodi trompet ve timpani ile istikrâle zafere işaret eden bir harika parçadan sonra kitârı andıran keman refakatle klarinet ve ona cevap veren fagot arasındaki diyalogla ikinci kısım tatlı bir şekilde bitti.

Üçüncü kısımda korkunç rüyayı gi-

dermeğe çalışan sazların uzun seslerle derin bir sükûna dalmak isteyişi karşısında timbalin korkunç ritmi önce parça parça, sonra devamlı bir şekilde tekrarlanarak kemanları harekete getiriyor ve nihayet bütün orkestra canlanıyor, heyecanlanıyor ve nihai zafere hazırlanıyordu.

Finalde korkunç hayallerin ve karanlığın tamamen yenildiğini ve aydınlığa kavuşulduğunu ifade eden haşmetli ve kudretli zafere marşı büyük bir zevkle dinlenildi.

Istanbul Konservatuvarının yetiştirdiği Türk gençlerinin böyle güç bir eseri sadece aksatmadan değil, aynı zamanda muvaffakiyetle çalabilmeleri gerek şahsi liyakat ve kudretlerini, gerekse bu müessesede nasıl iyi bir musiki tahsil aldıklarını gösterir.

Bu senenin ilk konseri san'at hayatımızda mühim bir hareket ve hâdise sayılacak mahiyet ve ehemmiyetle geçti.

Trakya Hava Kurumu Kongresi

Edirne, 18 (Hususi muhabirimizden telefonla) — Trakya bölgesi tayyare toplantısı üç günlük çalışmasını bugün sonsuz heyecanlarla ve bir çok faydalı kararlarla sonuna erdirmişti.

Ulusal tayyareciliğimizin ilk kurdan kurbanı Eribeyi saygı ile anmak hususunda kongrenin bayan delegeleri Huriye, Şevket, Saibe, Nimet, Habibe ve Behice tarafından yapılan teklif üzerine özlü bir söz söyleyen müfettiş Emin Aliyi müteakip salonda yer alanların hepsi ayağa kalkmışlardır.

Bir dakikalık saygı sessizliğinden sonra söz alan umumî müfettiş General Kâzım Dirik şu sözleri söylemiştir:

"Trakya müfettişliği bölgesi sayılan bu aziz yurdun, her şeyde olduğu gibi, hava kurumu içinde de gösterdiği bu yüksek hassasiyeti takdirlerle karşılar ve sonsuz bir haz içinde kaldığımı memnuniyetle bildirebilirim.

"Büyük İnönü'nün işaret ettiği beş yüz tayyare hedefine vardığımız gün memleketin hava tehlikesi bertaraf edilmiş olacaktır.

"Bu kongreye, Trakyanın uzak ve yakın yerlerinden buraya kadar halk mümessili olarak gelen ve çalışan sayın arkadaşlarımızı tekrar tekrar selamlarım."

Umumî müfettişin bu sözlerinden sonra tayyare müfettişi Emin Ali Yaşın, Türk Hava Kurumuna bağlı bulunan Trakya bölgesindeki arkadaşlarımızın üç gün içinde gösterdikleri bu fikri tezahüratı fiilî tezahüratları ile de birleştirerek utkudan utkuya erişti. Tirmeleri lüzumuna dair olan özlü bir söylev vermiş ve bu önemli toplantının, hava kurumunun faaliyet merkezi için de ayrı bir kıymeti olduğunu söyleyerek toplantıya hitam vermiştir. Bundan sonra kongre üyeleri Atatürk anıtına çelenkler koymuşlardır.

Üyelerin bir kısmı ayın 25 indeki Edirne kurtuluş bayramında bulunmak üzere burada kalmıştır.

Ziraat Bankası umumî heyeti toplandı

Ankara, 18 (Telefonla) — Ziraat Bankası umumî heyeti bugün idare meclisi reisi Sabit Sağiroğlanın riyaasetinde banka umumî merkezinde toplanmıştır.

1935 yılı idare meclisi ve mürakip raporları okunmuş, tasdik edilmiştir.

İdare meclisi azasından müddetleri biten Şabit Sağiroğlu ile Cevdet Savran yeniden seçilmişler, mürakip İskender Arkant ile Ziya Artunun vazifelerinde ipka edilmişlerdir.

YANGINA KARŞI ilk okullar sigorta ediliyor

Ayrıca her okulda yangın söndürme tertibatı da yapılacak

İlk okulların sigortaya muhtaç olan binaları geçen ders yılı başından itibaren tesbit edilerek bunların sigortalanmasına başlanmıştır.

Bu işe bu yıl da ehemmiyet verilmektedir. Aynı zamanda kültür direktörlüğü bütün okulları yangın tehlikesine karşı muhafaza için her okulda bir yangın söndürme tertibatı da yapacaktır. Bu işle yakından meşgul olunmaya başlanmıştır.

Ecnebi dil kursları Muaf tutulacak talebeler ay sonunda imtihan edilecekler

Üniversitede açılan ecnebi dil kurslarına devam etmekten muaf tutulacak talebe için ayın sonunda bir imtihan yapılacaktır. Bu imtihana dil kursuna devam etmeyecek kadar İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca ve Rusça lisanlarından birini okuyup yazan ve okuduğunu anlatan talebe girecektir.

Bundan başka yine bu imtihana Galatasaray lisesi mezunları ecnebi liselerden mezun ve üniversiteye girmek isteyenlere de girebileceklerdir.

Bunlardan istiyenler A kurunda yüksek olarak üniversitede açılan B ve C kurslarına imtihan vererek girebileceklerdir.

İmtihanda bu talebelere gündelik gazetelerde çıkan yazılarla orta okul kırat parçaları ayarında yazılar tercüme ettiler.

İmtihana girmek için ayın 21 inci gününe kadar yabancı dil okullarına müracaat edilmesi lâzımdır.

Yeni tayinler

Mülga darülfünun umumî fizik asistanı Celâl Erzurum lisesi fizik stajyerliğine, edebiyat fakültesi asistanlığında açıkta kalan Nezihe Afyon lisesi tarih coğrafya stajyerliğine, İstanbul erkek lisesi tabiiye yardımcı öğretmenliğine Hatice Hulkiye, Mardin orta okulu riyaziye yardımcı öğretmenliğine Kemal, Diyarbekir akşam kız san'at okulu moda stajyerliğine Melâhat Ali, İstanbul akşam kız san'at okulu yapma çiçek öğretmenliğine Hafize, İstanbul erkek akşam san'at okulu elektrik stajyerliğine İsmail, İzmir bölge san'at okulu elektrik atelyesi stajyerliğine Hasan, Kadıköy akşam san'at okulu biçki, dikey stajyerliğine Saide, Ankara ticaret lisesi ekonomi ve coğrafya öğretmenliğine doktor Nihat Celâl, Gaziosmanpaşa orta okulu yardımcı türkçe öğretmenliğine Melâhat tayin edilmişlerdir.

Edebiyat Fakültesi Coğrafya Doçenti

Edebiyat fakültesi coğrafya doçenti Cemal Alagöz Ankara tarih, coğrafya fakültesi coğrafya profesörlüğüne tayin edilmiştir.

Sovyet Bankasının kasasını açmak istemişler

Bahçekapıdaki Sovyet Bankası binasının içindeki Neft Sendikası direktörlüğündeki kasanın açılmak istendiği, kasada bazı delikler görüldüğü hakkında bazı delillerle polis tarafından ihbar üzerine emniyet direktörlüğü faaliyete geçmiş, ve üç kişiyi zan altına almıştır.

Zan altına alınanlar Alber, Todoros ve Halil isimlerindedir. Bunlar, banka kaliferlerini tamir etmek için gecerli çalışmakta idiler. Dışarıdan başka kimsenin girmesine imkân olmadığına göre teşebbüs halinde kalan bu hırsızlığın içinde çalışanlar tarafından yarıpılmış olmasına ihtimal verilmektedir. Tahkikat devam ediyor. Fakat henüz hiç bir delil bulunamamıştır.

Doktor Afifenin keleşbeği yakalamak isterken düştüğü pencere (X işaretli)

Kelebek peşinde koşarken..

Genç bir kadın doktorumuz pencereden düşerek öldü

Dün sabah Nişantaşında Emek caddesinde Hasan Bey apartmanında oturan Düşkünler Evi doktoru Bayan Afife, acıkl bir kazaya kurban gitmiştir.

Henüz 27 yaşında bulunan genç doktor, sabah vazifesine gitmeğe hazırlanmışken pencerenin önünde uçmaya çalışan güzel kanatlı bir kelebek görmüş ve yakalayıp akrabasının küçük çocuğunu sevindirmek istemiştir.

Bayan Afife, keleşbeği yakalamak isterken hayvan altıncı kata, doktorun babası İzzet paşanın dairesine geçmiş, doktor da o kata çıkarak pencereden tutmak için uzanmıştır. İşte tam bu esnada kendine hâkim olamayan ve müvazenesini kaybeden genç kadın doktor, boşluğa uçmuş, ancak bir çığlıkla önüne geçilmez felâketten ana babasını haberdar edebilmiştir.

Afife, düşer düşmez beyni parçalanmış, ölmüştür. Cenazesi bugün kaldırılacaktır.

Motör kimindi?

Dün gece saat 2,5 da Beşiktaş önlerinde bir kaza olmuştur. Burada balık avlamakta olan Ohanes ile arkadaşı Hırsto, karşıdan gelen motörün önünden kaçamamışlar, motör kayıklarını parçalamış, her ikisi de denize düşmüşlerdir. Balıkçılar kurtarılmış, fakat motörün kime ait olduğu anlaşılammıştır.

BAŞINDAN YARALANDI — Beşiktaşta Hasanpaşa caddesinde oturan Muharrem Şenlikdedede saçaklarını tamir etmekte olduğu evin 12 metre yüksekliğindeki kısmından düşmüş, başından kolundan ağır surette yaralanmıştır. Muharrem Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

AT ÇARPMASILA — Şehremininde oturan Nazmiye, aynı mahallede oturan Halkınin bindiği atın çarpmasıyla yaralanmıştır.

KAĞADAN SONRA — Sultanahmette Etyemez mahallesinde oturan Ahmetle aynı yerde oturan Süleman, Fevzi adında biri ile kavga ederek birbirlerini dövmüşlerdir. Kağacılar yakalanmışlar, müddeiumumiliğe verilmişlerdir.

ÇORAP ÇALARAKEN — Dün saat 9 ota Eminönü Hacırcılar caddesinde çorapçı Hasanın dükkânında 20 çift çorap çalan Fatihli Minas yakalanmıştır.

HASTANEDE ölenleri, taburcu gibi göstermek

Cerrahpaşa hastanesi sabık deppoy memurunun duruşması

Cerrahpaşa hastahanesi sabık deppoy memuru Şevketin, ölmüş hastaları taburcu olarak hastahanedeki çıkarmış gibi göstererek, mevduatını zimmetine geçirdiği, ihtilâsta bulunduğu kayıtle duruşması İstanbul ağırceza hakyerinde, evvelce verilen ceza kararını temyizce bazı noktalardan bozulmuş olarak, yeniden devam ediyor.

Dünkü celsede, müddeiumumî Kâşif Kumral, suçludan bazı izahat alınmasını istemiş, mevku Şevket, şu cevapları vermiştir:

— Ölmüş oldukları halde taburcu diye gösterilenlerin paraları, benim imzayla alınmıştır. Gelen paralar, karantine defterine, deppoy defterine ve kasa defterine girdiği gibi, çıkan paralar da tekrar bu defterlere kaydedilerek, çıkar. Nöbetçi idare memuru namına, o bulunmadığı zaman, bilveklâle imza atabilirdim ve atardım. Bu, usuldendir. Onun ismini yazmak suretile değil, doğrudan doğruya kendi adımı yazarak!

Bunun üzerine, müddeiumumî Kâşif Kumral, hastahänenin o tarihe ait kasa ve karantine defterlerinin getirtilmesini, evvelce ahlivukuf sıfatıyla tetkikat yapıp rapor veren Sabrinin de çağırılıp dinlenilmesini istedi ve suçlunun yeniden istiktap yaptırılması isteği hakkında sonradan mütalea bildireceğini söyledi.

Hakyeri heyeti, bu isteğe uygun karar vererek, duruşmanın devamını, kânunuevvelle bıraktı.

Mühim bir maç

Edebiyat fakültesi talebe cemiyeti bu yıl fakülte enstitüleri arasında bir voleybol fikstürü tanzim etmiştir. İlk olarak perşembe günü Edebiyat ve Felsefe enstitüsü talebeleri bir maç yaptılar.

Bu iki gruplardan sonra bir şampiyon takım seçilecektir.

Bu takım bütün Üniversite fakülte takımları ile karşılaşacaktır.

Kahve fiyatları gün geçtikçe yükseliyor

Kahve fiyatlarındaki yükseklik devam etmektedir. Evvelce de yazdığımız gibi yükselişe sebep Brezilyadaki istihsal noktasında fiyatların arttırılmasıdır. Bununla beraber memleketimiz en çok kahve istihlak eden memleketlerden biri olduğu için İktisat ve Kâletî uzulruk imkânlarını araştırmaya başlamıştır. Yıllık kahve istihlakimiz bir buçuk milyon Türk lirası kıymetinde yüz bin çuval kadardır.

Liman idaresinde tensikat mı yapıyor?

Ankarada bulunan Liman umum müdürü Raufi Manyasinin yarın gelmesi beklenmektedir. Haber aldığımız göre Liman umum müdürünün Ankarayı ziyareti Liman idaresinde liyakatsizliği görülen memurlarla yaşırliyen bir kısım memurların kadro harici tutulmaları meselesile alakadardır.

Belediyeye yeni tayin edilen memurlar

Belediye muhasebe ve şubelerine yeni tayin, nakil ve tahvil edilen memurların işe başlamadıkları görülmüş, bilhassa tahsilât işinde alâkadar memurların gelmemesi yüzünden işlerin geri kaldığı anlaşmıştır. Bunun derhal önüne geçilmesi, tayin edilen memurların vakit geçirmeden vazifelerine başlamalarının temini ve vazifelerine başlanmalarının da bildirilmesi alâkadar makamlara tamim edilmiştir.

YOL ARKADAŞLARI

Yazan: Bekir Sıtkı KUNT

Siyah mantolu, siyah baş örtülü, yaşlıca bir kadın, pahalı sigaralara mahsus tenekeli kutudan sekizlik bir sigara çıkardı. Ellerile ceplerinde kibritle aramağa başladı. Karşısında oturan, gömleğinden yakalıklı, boyun bağırsız, yaka düğmesi parlak yalancı taştan, traş uzun bir adam, kadının kibritle aramağa anlayınca, yannakta olan kendi sigarasını uzattı. Yaşlı kadın, bu sigarayı eline alarak istedi, fakat beriki, tutulmuş yacık kadar küçülmüş olan sigarasını kadının dudaklarına doğru tuttu. Kadın önüne biraz eğildi. Hızlı hızlı avurdularını şişirip indirerek sigarasını yaktı ve kendisine ateş ikram eden adama, teşekkür makamında, bir temenna savurdu. Bir iki derin nefes çekti. Havaya, yarısı ağızından, yarısı burnundan çıkan esmer bir dumandan yayıldı. Tatlı bir şey yemiş gibi yutkundu. Soluk ve buruşuk yüzünden keyfinin pek yerinde olduğunu anlaşıyordu. Sonra ayaklarını tahta kanapenin üstüne çekti. Diz çöker veya bağdaş kurar gibi oturdu.

Bir aralık, ön alt dişlerinin eksikliğinden dolayı peltekleşen, yumuşak, kısık bir tiryaki sesile, hiç kimsesiz hitap etmeden, ortalığa doğru: — Yolculuk, alıştırmalar için güç şey doğrusu.. Diye söylenmeye başladı. Üç sene evveline kadar İstanbul'dan hiç çıkmamışım, yani kızımı gelin edinceye kadar.. Şimdiki de yalnız başıma ilk yolculuğum. Dün sabah Kayseriden geldim. Kızım orada.. Yüzbaşı Atıf Bey de damadı.. Bir iş için Ankaraya inmek lâzım geldi; şey.. Merhumdan muhasasas maasımında on iki buçuk kuruş fazlalık var, demişler! Değildir, diye söylemeye geldi.. Çıkarı ve evrakını İstanbul'a gönderdik, dediler. Zaten ben de İstanbul'a gidiyorum.. Mevlânâkapıdaki ev ne zamandır boştu. Kapısını, penceresini sökecekler diye korkuyordum. Şimdi bir kiracı bulunmuş. Hayırlısıyla işallah evi kiraya vereceğim.

Sonra bana döndü: — Siz de İstanbul'a mı bey evladım?

— Evet, diye başımı salladım.
— Hangi tarafa?
— Erenköyüne..
— Ya.. Erenköyü. Erenköyü.. (İçini çekti), rahmetli süt birader de orada otururdu. Şimdi Sahraycedit de yatıyor zavallı. Belki de tanrısınız, defteri hakanide mümeyyizdi; Tefvik efendi.

Benimle böylece ahbablığı ilerlettikten sonra, kulağıma eğildi:

— Şey.. Haydarpaşaya beraber ineriz değil mi, dedi. Benim çok bir şeyim yok.. Bir el çantası, bir de sepet.. Bana yardım edersin, değil mi?

— Elbette yardım ederdim, ama ben Pendikte inemeyim; oradan daha kolay oluyor bizim için!

Ümidi kırılır gibi oldu, yüzü gölgeledi:

— Ya, öyle mi?. Ziyatı yok öyle işel.

Siyah baş örtülü kadın bir an sustu. Gözleriyle yol arkadaşlarını birer birer süzüyordu. Sıfır numara traşlı kırışık alınlı, ufak tefek birine:

— Siz İstanbul'a mı? Diye sordu.

— Hayır valide hanım, eskisehirci kadar.

Bir başkasına:

— Ya siz?

— Yok.. Ben öyle uzun boylu gi.

decek değilim, nah şurada, çiftlikte ineciğim.

Kadın Haydarpaşada eşyasını taşıyacak bir arkadaş aramakta devam ediyordu. Nihyet yolculardan biri:

— Hanım, ben İstanbul'a diyorum, dedi. Sana yardım ederim, fakat benim de istasyonda görülecek bir işim var, yerimi muhafaza eder misin?

— A.. Tabii evladım, tabii ederim, hayhay.. Sen hiç merak etme, haydi güle güle git, işini gör de gel. Yerine bir şey olmaz, ben bakırım.

İstasyonda işi olan adam, yerini hepimize emanet eder gibi baktı, sonra raftaki eşyasına şöyle bir göz gezdirdi, yüreği emin emin fırladı gitti.

Tren bir hayli kalabalıktı. Üçüncü mevki kompartımanında tam sekiz kişi idik, bütün yerler dopdolu. İki de bir gürç! diye kapı aralanıyor:

— Yer var mı?

Diye soruyorlar.

— Yok, diye cevap veriyoruz, ama hepsinin gözü, istasyonda işi olan arkadaşın yerinde.. Derhal:

— O yerin sahibi var, diye raftaki bavulunu gösteriyoruz.

Fakat bir iki değil ki. İşte gene kapı gürç! etti. İçeri kaba dokuma elbiseli, kolunda paltosu, şişmanca, orta yaşlı bir adam girdi. Ankara ile civar kasabalar arasında dolaşan bir küçük tüccara benzeyordu. Elinde eski ki püskü ufacık bir bavul. Yeleğinin bir cebinden öbür cebine kadar sarı bir saat kösteği. Kösteğin ucunda bir eski zaman parası asılı!

Kapıya en yakın oturan yol arkadaşları:

— Yer yok birader, diyerek kapıyı tutmak istedi.

Öbürü hiç aldırış etmeden, istasyonda işi olan arkadaşın yerini gizlemek için seyrek oturan üç yolcuyu sıkıştırıp açılan o boş yere oturdu. Verdi.

Doğrusu hepimiz isyan etmiştik.. Gerçi o yerin kefilisi sarahaten siyah baş örtülü kadındı. Aslında bize halt etmek düşerdi ama, bir hakkın çiğnendiğini görüp susmak da kolay değil!

Yeni gelen adam, bizim bu düşmanca tavırlarımızı görerek asabileşiyor, burun delikleri fart furt açıp kapanyordu. Bir taraftan rafta çantalar, sepetler, çıkımlar, su şişeleri arasında bavuluna yer bulmağa çalışıyor, bir taraftan da hiddetli hiddetli:

— Bu yerin sahibi varsa, gelip yerinde oturaydı, diye söyleniyordu. Yoksa bu yerin tapusunu mu almış! O para veriyor da, biz vermiyor muyuz sanki.. Yoksa onun verdiği çil akçe de bizimki çakıl taşı mı?

Ama da belâli adammış ha.. Herifin gözünü kan bürüdü. Dövmeğe, dövüşmeğe vurmağa vuruşmağa, en azı sövüp saymağa müheyya.. Cevap vermeğe gelmez, yok yenden yıldırım mahkemesine düşüp, İstanbul'a gide-

KISA HABERLER

Kısıklı nahiyesine Beyazıt nahiye müdürü Mitat, Beyoğlu merkez nahiyesine Küçükpazar nahiye müdürü Vasıf, Beyazıt birinci komiser Zühtü, Küçükpazara birinci komiser Enver tayin edilmişlerdir.

* Nazım vapuru Köstenceden gelecek olan 1500 kişilik son göçmen kafilesi ile beklenmektedir.

* İran gazetelerinin yazdıklarına göre bir kaç sene evvel memleketimizde İran sefiri olarak bulunan Talatabal Tahrande vefat etmiştir.

* Vilâyet seferberlik müdürlüğüne tayin edilen Dedeli kaymakamı Cemal şehrimize gelerek işine başlamıştır.

* Üç gün evvel limanımıza gelen Romen torpitosu tamir edilmek üzere Haliçteki havuza girmiştir.

* Darphane müdürlüğüne Avrupadan getirilecek olan taydus makinesi için muhtelif firmalar müracaat etmiştir. Bu makine getirilir getirilmez banka çekleri ve buna mümasil kıymetli evrakla para basılacaktır.

* Yeni yollar ve binalar kanununun tatbik gününe kadar imar planında genişleyeceği işaret edilen yerlere bina yapılmıyacaktır. Diğer taraftan inşaat yapılacak arsada ağaç varsa kesilmek için belediyeden izin alınacaktır.

* İstanbul belediyesi şehirdeki spor teşeküllerine tevzi edilmek üzere spor kurumu başkanlığına 4800 lira göndermiştir.

* Ticaret odası 93 senesinden sonra ihraçat işlerine başlayan tacirlerin vaziyetini tetkike devam etmektedir. Yeni ihracatçılar çok olmadığından netice bir iki güne kadar alınamazlardır.

Geçmiş Kurunlar

19 Teşrinisani 921
BİR AT KOŞUSUNDA

Ankara Himayei Etfal menfaatine tertip olunan at koşuları biletlerini satmak üzere Cebeci hastahanesine giden Hanımefendiler pek ulvî bir manzara karşısında bulunmuşlardır. Güzel topraklarımız için kanımı akıtmağı bir vazife ve zevk bilen mecruh gazilerimiz, hasılâtın, kendileriyle aynı safta ölenlerin çocuklarına hasredileceğini öğrenince, biletleri almakta müsabakaya girişmişlerdir.

yim derken, hapishaneyi boylamak işten bile değil.

Doğrusu bizden pas!.. Göz ucuyla yerin kefilisi olan kadına baktım. O yeni bir sigara tellendirmiş!.. Hic de oralı değil!

Zorba yolcu paltosunu minder gibi altına yaydı. Şapkasını asacak bir yer aradı; bulamayınca tekrar başına geçirdi. Yorgun ve hiddetli, solur gibi, göğsünü indire kaldıra bir kaç nefes aldı. Elinin tersile alınım terini sildi. Sonra cebinden siyah bez takliidi kaplı bir küçük defter çıkardı. Yapraklarını karıştırdı. Bir iki yerinde, eski rakamlarla, cemi, tarh gibi, hesaplar yaptı. Dudakları, "Eldede var bir, elde var iki!..", diye kimli-dryordu.

Kompartımanında sükûnet teessüs etmişti. Belli ki, istasyonda işi olan yolcuyu düşünen yoktu. Yeni gelen adam da işle gücüyle uğraşıyor, dağın ve sakin, bize hiç bakmıyordu bile..

Fakat birden, elleri çabuk çabuk, sinirli sinirli, ceplerine girip çıkmağa başladı. İç ceplerine, yan ceplerine, yelek ceplerine, pantolon ceplerine acele acele bakıyor, her cebinden yığınlarla bükülmüş, kıvrılmış türlü türlü kâğıtlar çıkarıyor, bunları karma karışık ediyor, gene iç ceplerine, yan ceplerine, yelek ceplerine, pantolon ceplerine, deli gibi salırdırıyordu. Hattâ altına minder gibi

Bu akşam SARA Y Sinemasında

Dekorları, taganni heyetleri ve meşhur orkestrasiyle büyük Viyana operasını, dünyanın meşhur tenoru

JEAN KIEPURA'DIN

en son temsili olan ve 1936 Venedik müsabakasında altın madalya kazanan

AŞK GÜNEŞİ

(Im Sonnenschein)

Almanca sözlü ve şarkılı filmde gözlerinizin önünde canlandırılacaktır. Yerlerin evvelden aldırılması rica olunur.

BU AKŞAM

SAKARYA (Eski Elhamra) sinemasında

Her vakitten daha güzel ve daha sehhar artist

JOAN CRAWFORD

Kismen Korfu ve Ege adalarında çevrilmiş Fransızca sözlü

Dilediğim Gibi Yaşarım

ihitirash ve güzel bir mevzu — emsalsiz bir temsil heyeti

Bugün ve yarın son matinelere kadar MAVİ VALSLAR

TAKSİMDE - MAKSİM VARYETE
TİYATROSUNDA

Yunan artistlerinin gecikmesi dolayısıyla Pazar matinesinden itibaren Zozo Dalmas ve TOMAKOS'LA PİPİÇA

Büyük operet

Biletler: 40, 60. Hususî: 100

Yerlerinizi telefonla ayırtınız.

Telefon: 42633

İSTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu

Tepebaşı Dram kısmı
Bu akşam saat 20,30 da
AYAK TAKIMI ARASINDA
Fransız Tiyatrosu Operet kısmı
Bu akşam saat 20,30 da MASKARA

Takvim	Perşembe 19 II. Teş. 4 Ramazar	CUMA 20 II. Teş. 5 Ramazar
Gün doğuşu	6.52	6.53
Gün batışı	16.48	16.47
Sabah namazı	6.00	6.00
Öğle namazı	11.52	11.52
Akşam namazı	16.48	16.47
Yatsı namazı	18.24	18.23
İmsak	5.09	5.10
Yılın geçen günleri	323	324
Yılın kalan günleri	42	41

vallinin çektiği yeter! Diye adeta sulanıyordu. Fakat ne gezer!

Derken, derin bir düşünceye daldı; sonunda:

— Bu sabah Necip efendinin dükkanında evrakımı karıştırdım, dedi. Sakın bileti orada düşürmüş oluyuyum!

Ve bundan emin olarak, kâğıtlarını cebine yerleştirdi, ayağa kalkıp paltosunu topladı, bavulunu raftan indirdi. Söve saya kompartımanında çıktı gitti!. Onun arkasından da istasyonda işini bitiren yolcu dönmüş boş duran yerine oturdu, tren kalktı.

Ben gene göz ucuyla siyah baş örtülü kadına baktım. Gözlerinde "Ben yerini buldu!..", diyen muzaffer ifade vardı. Sigarasını yaktı, yakmayen karşısındaki adama bu sefer ateş ikram etti. Sonra, Haydarpaşada yardım vaadeden yolcuya:

— Size para vereyim, vapur biletini de siz alırsınız, değil mi?

Diye sordu. Ankara:

Bekir Sıtkı KUNT

Parasız muayene kuponu

Bu kupondan yedisini biriktiren okuyucumuz KURUN doktoruna kendini parasız muayene ettirebilir

Korkusuz Kaptan

Bir Aşk filmi mi?
Bir Sergüzeşt filmi mi?
Bir Kahramanlık filmi mi?
Bir Büyük ihtişam filmi mi?
Bir Büyük yıldızlar filmi mi?

KLARK GABLE - CHARLES LAUGHTON - FRANCHOT TONE

Bu akşam MELEK' de

CUMA MATINELERDEN İTİBAREN

iPEK ve MELEK' de

Anasını Gör Kızını Al

Roman Yazan: Sermet Muhtar Alus No.22

Güya bunlardan bazılarının kayıt - larına baktracak. Kütük defterlerdeki isimlerle numaraları karşılaştıracak... Öyle ya, ölenler, kocaya varanlar, ay - lıkları kesilenler var.. Hulâsa, zırva bir bahane...

Yine kendi önde, çırağı arkada, dos - doğru müdür odalarını boyuyor:

— Vezirim, paşacığın, rahatsız edi - yorum ama kusuruma balmayın, bir çift lâf söyleyip gideceğim!.. diyerek dalıyor içeri.

(Görüyorsunuz a malı!) der gibi güvende bir tavırla Edayı işaret ettik - ten sonra giriyor:

— Vezirim, söyleyene bakma söyle - tene bak; yakında vezir de olacaksın işallah... Baş tacım, bundan böyle ay başları... Ay başları diyorsam aylık yıl - lık çıktığı günler, kerimem cariyeniz de başımızı ağrıttacak...

Papuldağlara karşı baltayı taş a vur - duğunun farkında değil;

— Ah gençlik, cıvanlık, körpelik... Sultanlık o!..

"Yılışık yılışık Edayı göstererek:,, İşte bundan sonra bu yavrucuk bana evlâtlık edecek. Elimin eremediği, gücümün yetmediği demlerde bana yar - dımını esirgemiyecelik.

Saçlı sakallı müdürlerin hayatları gitmiş, bayatları kalmış. Gözleri kızda..

Bir müddet, yutkuna yutkuna bak - tıktan sonra kendilerini topluyorlar:

— Otursana Hafızanım... "Edaya:"

İstirahat buyur şekerim.. Dur ama, o sandalyanın bir ayağı kırıktr. "El çı - parak, odacıya:,, Hasan ağa, buraya sağlam bir sandalya... "Odacı çıkarken ilâve:,, Bitişikten, mümeyyizlerden bi - rinin koltuğunu kap getir!..

Lâhzada, fesi yana yıkıp sakalı dü - zelttikten sonra eli bıyığa atmalar; 32 diş meydana, Edaya hitap:

— Kahve mi, çay mı kızım?... Yoo, sa - yımı suyum yok, gücenirim vallâhi. Ha - fizanım hemşiremin kerimeciğine ik - ram etmezsek kime edeceğiz?

Eda, ustasının verdiği ders mucu - bince tıpkı orta oyunundaki (Abu can - nım, Abu!) nakaratlı zenneler kadar utangaç, çekingen.. Yalnız dilinde:

— Teşekkür ederim efem!.. Siz bilir - siniz efem!..

Hafize, kodamanların sırasını sav - dıktan sonra haydi kalem odalarına; mümeyyizlerin karşısına... Bunlarla da - ha teklifsiz, tekellüfsüz...

— Arslanım, ilki gözüm!.. Ne o, selâm sabah yok mu?... Dargın mıyız yoksa?..

Fesinin altı beyaz takkeli, keçi sa - kallı, göğüs batm, kamburu çıkık ser - mümeyyiz, mümeyyizi saniler, mümeyyizi salisler de, aym ondördünü görün - ce afallamışlar...

Hafize:

— Kardeşler, merdiven tıkadı beni!.. diyerek sandalyanın birini çekme; fa - kat kendisi oturmayıp Edaya uzatma ve odacıya bağırma:

— İsmail ağa, bana bir iskemle!.. Arkasından, mümeyyizlere:

— Artık benden yana buralara paso, Beyler... Bu iş cıvanların harcı. Genç, gülbüz, kanlı canlıların becereceği şey..

Haberiniz olsun bundan sonra aylıklarda, yıllıklarda, makamı kerimem Eda - nım kızım bana vekil..

Gözlük üstlerinden bakan gözler kır - pıp duruyor; dudaklar sağı sarlıyor;

şember, keçi, köse sakallı çeneler tit - reşiyor... Nefesler sıklaşmış; tıkalı bu - runlar ısıklık çalmada; gırtlaklarda gıcık, öksürük...

Sigara paketine el atanlar; enfiye ta - haketma parmak daldıranlar; kahve fin - canının dibindeki soğuk telveyi loppa - dak yuvarlıyorlar...

Hepsinin gözleri Edada. Herkeste telâş; hep beraber ayaklanma ve her nasadan sesler:

— Ayakta durmayın, oturun yahu!..

— Oturun diyoruz, sandalya verme - yiniz!.. Ne de sersem iz'ânı kıt kimse -

Orta oyununda Tiryakiye çıkannm eşi -

hanım, mızımız sermümeyyiz bile can -

la çabalamada. Koltuğun üstündeki,

paşacı bohaça gibi kırk yerinden yama -

lı minderi yakalamış, veriştiriyor duva - ra; tozunu, toprağını silkiyor:

— Zenan kısmı oturacağı mahalle ti - ziz olur. Feracem, yeldirmem kirlene - cek mi kaygısına düşer!..

Mümeyyizi sani daha tetik davranmış. İki yanı destekli hezaren sandalyasını havalamış; sermümeyyize:

— Yorulma Ayetullah Bey, ben veri - yorum mürim!..

Kara yağız mümeyyizi salis de karşı köşeden ayaklanmış; o da sandalyasını uzatmış. Malûm a, ötekilerden rütbece de daha dun, yaşça da daha küçük... Bi - naenaleyh daha canlı, raha hareketli...

Yastıklı Pos bıyıkları, 15 günlük traş kadar sakalı, hilâli gömleğinin açık ya - kasmadan kılları taşmış göğsü var... Be - yazıt meydanında köşlü nârası duyar duymaz, yahut yangın kulesinde sepet - leri görür görmez, kaleminden tüyen, Cerrahpaşa tulumba sandığımda takım açan eski omuzdaşlardan... Sermümeyyi - zi ve mümeyyizi saniyi bastırmada:

— Buyur elmasım; otur, yerleş!..

Hafızanımın neş'esine payân yok:

— Bu kadar ikram, izzet, doğrusu diyecek yok... Söyledim işte, artık bun - dan sonra benden yana paso Beyler. Bu işi genç, cıvan, kanlı canlı kızım Eda - cığım görecek...

"Yalancılıktan, biraz soluduktan son - ra:,, Yorgunluktan dilim ağzıma gir - miyor. Bir düdük vereyim bile demi - yorsunuz...

Masaların hepsinden atılan atılana:

— Al Hafızanmıcığım tatlı sert!..

— Yavaş içersen ikilik de mevcut!..

— "Tabakasındaki sarı ibrişime ben - ziyen, saçak saçak tütünü göstererek:,, Aha ablacığım, barut gibisi de var. Ka - çağın en halisi...

Sermümeyyiz Beyde nevir dönmüş; yarışanları geçememiş olacak. Başım çıkarmak istiyor ve yalancılıktan Eda - nım önüne kadar gidiyor. Sigarayı ken - di elile sarıyor. Sigara kâğıdının ağız yerini yırtıp üst tarafını yalıyor ve uzat - yıyor.

Asıl sigarayı istiyene aldırış etme yok. Bunca senedir kalem terbiyesi gör - müşken ikramın alâmeratibihim idüğün - ü unutmuş. Muttasıl Edaya ısrarda;

— İkbâl buyursana hemşiranım!

Karşımdaki torunu yerinde olduğu halde (hemşiranım!) diye hitabına gel de bitme... Ah şu erkekler de şu erkek - ler!..

— Aman Bey amcası, o cigaraya, kahveye alışık mı hiç... Onun boyuna bosuna ne bakıyorsun, daha yaşı ne, ba - şı ne?..

Gizlice de kıza, kaşlarıyla, gözlerle: (Sakm ha, içeyim deme!) diyerek işa - ret...

Sigarayı kendi tellendirip kahveyi de içtikten sonra:

— Rabbiye emanet olun Bey bilâder - ler!.. diyerek, çırağı da, yine (Abu can - nım, abu!) ağzile:

— Teşekkür ederim efem!.. Minnet - tarınızım efem!.. Basma kalıplarını tek - rarlıyarak çıkıyorlar odadan...

Haydi yanı başındaki küçük kâtip - lerin kalem!..

Burası gençlerin ve burma bıyıkla - rın yeri. Buradakilerin hepsinin kese - leri nanay... En babayığitleri, en kaba - dayı zamanında cebinden mecidiye çı - karamaz yalınkatlar...

Maamafih, Maliye alış verişlerinde, aylık muamelelerinde, kâğıt kavafları - na taallük eden bütün işlerde, ötekiler - den ziyade bunların faydaları görülür. Kara kaplı, koca koca defterleri elden ele gezdiren, sicillâtı yoklayan, kayıtları gözden geçiren onlar...

Hafızanım, bu odaya girmeden, yine çırağını yanına çekiyor; kulağına kısa bir diskur çekiyor:

— Geldik geldik, Maliye'nin can ye - rine ayak bastık Edacığım... Sen asıl bu zâbidalara görüneceksin, kendini gös - tereceksin. Deminkiler ismi var cismi yok makulesi bunaklardı; korkuluk, gös - termelik miskinlerdi. Kendini derle top - la bu kılıkla imkânı yok bu odaya gire - meyiz... Dur bir dakika, bu tarafın he - lâsı neredeydi bakaym?

(Arkası var)

Türk Kadınlarının askerliği meselesi Avrupada hararetle karşılandı

Bu münasebetle İngiliz Kadınlar Birliği Umumî Kâtibi, şimdiye kadar elde edemedikleri haklar hakkında bir makale yazarak dedi ki:

Londra, İkinciteşrin (Hususî) — Türk kadınlarının askerliğe de hazır - landıkları hakkında geçen hafta bi - zim gazetelerde görülen havadisleri Avrupa gazeteleri umumiyetle çok müsait bir tarzda karşıladılar ve Türkiye inkilâbının yarattığı mucize - lerin yeni bir delili diye tefsir etti - ler. Bura matbuatı da bu haberleri vesile tutarak İngilterede kadınların şimdiye kadar ele geçirdikleri ve ile - ride geçirmek arzusunda bulundukla - rı haklara dair leh ve aleyhte olmak üzere bir çok velveleli yazılar yazdı - lar, mütalâalar yürüttüler. Matbu - atın bu veveleli neşriyatına "İngiliz kadınlar birliği, umumi kâtibi Miş - Undergund Londra gazetelerinde neş - rettiği dikkate şayan bir makale ile cevap verdi. Bu makalenin hulâsas - ını okuyucularımıza naklediyoruz:

"Kadın haklarının istihsalı için yapılan mücadeleler dünyanın hiç bir yerinde İngilterede olduğu kadar çe - tin ve sürekli olmamıştır. Bugün bu haklardan bir çoklarını elde ettiğimiz halde bile zaferimiz bize rahat uyku uyuşturacak dereceye gelmemiştir. Programımızın ehemmiyetli bir kısmı olan siyasi müsavat henüz tamami - le tahakkuk etmemiştir. İçtimâî müva - zene kadının siyasi müsavatını temin etmesile kendiliğinden meydana ge - lecektir.

"Birliğimiz bunu bilip takdir etti - ği için çalışmakta devam etmektedir. Amerikan kadınları için bu mesele ar - tık halledilmiş bulunuyor. İngiltere - de ise henüz halledilememiştir. Gecik - mektedir. Milletimizin ananelere çok sadık bulunması ile istediklerimizin muhalefetlere uğraması bu gecikme - nin sebepleridir.

İngiliz kadını 1918 senesindenberi millet vekillerinin seçiminde rey ver - mek hakkına sahip olmuştur. Kadın - ların vesayetten kurtulmalarının en yet farkının bir kimsenin tabi hakla - rından mahrum edilmesine sebep ola - mıyacağını artık idrak etmiş olma - rı tasavvur edilir de bu ilk adımın a - tıldığı dakikadan itibaren kadının iç - timâî bir unsur olarak hesaplanması - na artık hiç bir manî kalmadığı zan - nedilirdi. Fakat böyle olmadı Kadın haklarının henüz zaptedemediği bir istihkâm mevcuttur Bu da Lordlar Kamarasıdır Kamara bize kaplıları açmağı kabul etmiyor. Neden? İn - gilterede her memlekette ziyade ka - dın hükümdarlar gelmiştir. Birinci Elizabet, kraliçe Anna Viktorya gi - bi vazifelerini krallardan hiç de daha az idrak etmiyen kraliçelerimiz var - ken bu aristokrat meclisin hâlâ er - keklere has bir mansap olmasında ısrar edilmesi havsalya sığmıyan bir şeydir.

"Kadın tayyarecilerin kır - dıkları rekorları görmiyor musunuz? Karşı gelinme - diği takdirde kadın zekâ ve gayretinin nerelere kadar yükseldiğine bundan daha iyi misal mi istersiniz?,,

KADIN
ASKER

KADIN
AKTÖR

İşaretler:

Türk - Arap

Sadri Ertem

Yazarın Aoyanın Ağıl, Bal - kanların da mukadderatı mevzu - bahsolduğu zaman ilk düşünülen, akla gelen, bir hakikat olması iste - nen şey, bu coğrafya bölümleri için - de yerleşmiş insanların modern Av - rupa milletleri seviyesine nasıl çık - aabileceklerini, yani onlar gibi üstün bir hayat seviyesine, rahat bir mede - niyet merhalisine erebileceklerini a - raştırmaktır.

Balkanlar olsun, Asya milletleri olsun, on dokuzuncu asrın başından - beri müthiş bir tazeykin altındadır - lar. Bu mmtakalar halkınm şu veya bu bayrak altında toplanmış olma - larından ziyade Avrupadaki ekono - mik şartların bu mmtakalar aleyhine işlemesinden ileri gelmektedir. Os - manlı imparatorluğu Balkanlardan ve ön Asyadan çekildikten sonra da umulan refah, yüksek medeniyet merhaleleri elde edilmiş değildir.

Balkanlılar bu davayı daha önce hissetmiş ve hattâ ihkısadî sahada Balkan birliği vücuda getirmek eme - lini zayıflaştırmak istemişlerdir. Bu birlik esasında düşünülen şey şudur: Balkanlar Avrupaya ham madde ve - rerek mamul madde satm almakta ve mütemediyen Avrupanın haraç - güzârı halinde kalmaktadır. Maliye şartları, ticaret münasebetleri, eko - nomik faaliyetler ve nihayet millî kalkınma, ideal hayat gerilere doğru kaçmaktadır.

Aynı mevzuu ön Asya milletleri için de bütün vuzuhile söylemek mümkündür. Onlar da aynı vaziyet - tedir.

Osmanlı imparatorluğunun enka - zı altından çıkan bütün milletlerin hür, tam manasile müstakil ve refa - ha ermeleri en büyük emeldir.

Bu emelin tahakkuku bütün mil - letlerin kendi hudutları içinde birer ünite halini almaları ve elbirliği ile medeniyete hizmet etmeleri demek - tir.

Bu vazifelerin yapılması insan - lığa hizmet demektir. Bu vazifelerin yapılmasında düşmanlık gösteren - ler ancak insanlığa karşı düşmanlık - larını isbat etmiş olurlar.

Türk milleti bu insanî hizmetler için vazife almış ve hudutları içinde insaniyete faydalı olmak emellerini tahakkuk ettirmeğe başlamıştır. İn - sanî hizmetlerin daha geniş sahada muvaffakiyet temin etmesi milletler arasında birer ünite haline gelmelerini gerektirir.

Halbuki Türkiye ile Suriye ara - sında bir Sancak meselesi ihdas et - mek isteyenler Şarkın medenî misyo - nunu başarmakta muvaffakiyetsiz - liğe düşmesini isteyenler, yani biri - birleriyle uzun asırlar dost, kardeş ge - çirmiş ve bugün ayrı, ayrı istiklâl bayrakları altında yine dost ve kar - deş kalan iki memleket arasında ayr - lılıklar, uçurumlar açmak emelinde olanlardır.

Sancak meselesi bir Arap davası gibi gösterildikçe ön Asyadaki me - deniyet ve refah unsurları arasında nifaklar, anlaşmazlıklar sürüp gi - decektir. Bu vaziyetten istifade ede - cek olanlar hiç de bu güzel memle - ketlerin halis halkı değildir. Bilâkis zararlarını bu memleketin insanları gözle görülebilecek, sayılacak şekil - de tasavvur edebilirler. Teşhisi kolay olan bu halin tedavisi de hiç güç de - ğildir. Geniş halk kütlelerinin refa - hı için tek çare iş birliğidir. Arap ze - kâsı bu hakikati anlamakta müşkü - lâta uğramaz.

